

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, kiscgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfügglő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BALINT

AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 350 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 180 lel Egyes szám 7 lel

Románia vámpolitikája.*

Miniszter Úr!

Ha párhuzamot vonunk a régi Románia és a mai Nagyrománi külkereskedelme között, azt látjuk, hogy úgy a régi román királyság, mint az új Nagyrománia főkviteli cikke a mezőgazdasági terményekből és ezek mellett a petroleum termékekből állott. Különösen a gabona, állat és fa voltak azok a cikkek, amelyek domináltak a romániai kvitelés és ma is ha egy tekintetűt vetünk az export vámtarifára, a tételek 75% át a mezőgazdasági termékek képezik. Ezeknek a kviteli lehetőségét pedig ma megnehezítik a súlyosabbnál súlyosabb vámok, guzsba kötvén ezzel a termelés fejlődési lehetőségét is. Ugyanakkor, — különösen ha tekintetbe vesszük a most életbe lépteti új import vámtarifát is, — azt látjuk, hogy éppen a mezőgazdasági termelés közszükségletti cikkeinek az importvámja emeltetett fel horribilis módon, mintha az ipar fejlődésének csupán eszköze volna az őstermelés. A helyzet ma az, hogy míg a gazda az általa fogyasztott árukért a világparitáson felüli áron fizeti meg a közszükségletti cikkeket, addig az általa előállított terményeket a világparitáson jóval aluli értékkel tudja csak értékesíteni.

A hazai ipart ma nemcsak a magas importvámok támogatják, hanem a mezőgazdasági termékekre kirótt magas exportvámok is, amelyek révén az elsőrendű közlelmezési cikkek és nyers áruk olcsósága folytán a munkásai sokkal alacsonyabb bérek mellett olcsóbban élhetnek és élhetnek, mint más országok szakmunkásai.

Amíg más országok iparukat csak az import, vagyis védő vámokkal támogatták, Románia az export vámokkal is segítségére volt és van az ország iparának. Semmi kilógásunk nem volna ez ellen, ha a támogatás olyan ipar javára szolgálna, amely a hazai szükségletet és elsősorban is a mezőgazdasági termelés fejlesztését is biztosítaná. Azonban midőn azt látjuk, hogy a fejletlen iparunk érdekében milliárdokra menő ellenszolgáltatás nélkül hozott áldozatok katasztrofális helyzetbe sodorták az őstermelést, a jövőre is kell vetnünk egy pillantást.

* Az E. G. E. igazgató választmánya f. hó 15 én tartott ülésének határozata folytán az elnökség az alábbi feliratot küldte a kormányhoz. Hasonszellemű felirat küldje céljából ártírt egyidejűleg a társaságokhoz valamint az összes mezőgazdasági kamarákhoz.

lantást. Föl tesszük a kérdést, hogy mivel re-kompenzál addigi veszteségeinkért az állam és milyen biztosítékot nyújt a lejtőre jutott termelésnek ismét a fejlődés útjára való terelésére? A gazdák ma el vannak adósodva és nem az ipar, hanem a mezőgazdaság fejlesztése a legelső és legfontosabb kötelességük.

A béke nyolcadik évében érkezett az ideje annak, hogy a háboru előtti normális állapotokra igyekezzünk áttérni vámpolitika rendszerünkkel, amikor a mezőgazdasági termékek kvitelésénél az export vámok általánosságban ismeretlen fogalom voltak. A mai lehetetlen értékesítési és szállítási viszonyok mellett gabona termelésünk már abba a megdöbbentő helyzetbe került, hogy külön premiumokat kell, hogy igérjen az állam a gazdáknak, pl. a buzavetés területen fokozására. Állattenyésztésünk pedig a visszafejlődés olyan stádiumába jutott, hogy az a színvonal megőrizhetése okából a legszélesebb körű állami gyámokodást tette szükségessé; holott az export vámok eltörlésével olyan természetes fejlődés lehetőségének nyílta útja, amely feleslegessé tenné minden irányu állami beavatkozást, úgy hogy az államra csak a termelés irányításának munkája hárulna. A magas exportvámok mellett súlyosbította a helyzetet az a körülmény is, hogy a vámtarifa sűrűn (majdnem havonként), olykor visszaható erővel változott, miáltal a helyzet állandóan bizonytalan volt. Ezen intézkedések a tapasztalat szerint az egészséges kalkulációt lehetetlenné tették, holott épen a mezőgazdasági termények, termékek értékesítése követeli meg leginkább a biztos, nyugodt bázist, — mert pl. a gabona elvetése, ápolása és learatás után való értékesítése 6—8 hónapot igényel, avagy egy állatnak rentabilis alapon való felnevelése és értékesítése évek tartamára nyúlik. Románia lakossága 80% ának — mondhatjuk — létkérdése ma helyes alapokon nyugvó vámpolitika, azért kötelességünknek ismerjük érdekeink és kívánságaink fölül az illetékes faktorok tájékoztatását.

A gazda-sérelmek három irányuak és így a panaszok és kívánságok is három csoportra oszthatók. Egyik csoportba sorozzuk a mezőgazdasági termények és termékek kviteli tilalmát, a másikba az export- és a harmadikba az importvámokat.

Legelsősorban tiltakoznunk kell az egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó kviteli tilalmak ellen. Ilyen kviteli tilalmak állanak fenn az alábbi felsorolt állatokra, növényekre és ezek termékeire.

Tilos a 6 évnél fiatalabb kancák, bikák mint tenyészállatok, — tehénbivalak, öszvérek,

szamarak, kecskék kivitele. Továbbá a kender bármely formában, csont, a tej és a vaj, a 12 évesnél fiatalabb tehenek és a borjúk kivitele, ugyszintén 6 évesnél idősebb paripák és öszvérek kivitele.

Csupán kivételes — így pl. háborus állapotok indokolhatják a kviteli tilalmat. Ma azonban e tilalom a fejlődés lehetőségét zárja el, mert ezen cikkeknek a kereslet hiányában nincsen ára. Tisztavérű tenyészállatok nevelése pl. emiatt nem rentabilis. E tilalmak indokolt esetben márd holnapra is életbe léptethetők, ma azonban még a hadi érdek is a termelésnek a kvitelés lehetővé tétele alapján való fejlesztését teszi kívánatosá és szükségessé.

A iönk szélén álló mezőgazdaságnak ma már egzisztenciális érdeke fűződik a gazdasági termények és termékek vámentesen való exportálhatóságához. A földreform kapcsán demokratizált őstermelést csakis úgy állíthatjuk meg a lejtőn, ha a termelést jövedelmezővé tesszük. Ma a kis és nagy gazda egyaránt magas kamát mellett nagy adóssággal küzd és ha az alábbi felsorolt cikkek vámentes kvitelését nem tudjuk biztosítani rövidesen megperdül a dob a kiscgazdák fölfele felett.

Azok a mezőgazdasági termékek, amelyekre a kiszabott kviteli illeték eltörlését javasoljuk a vámtarifában sorrend szerint a következők:

Berbécsek, bivalak, ökrök, — turó, 6 évnél id. lovak, burgonya, kender és lenkóc, bab, liszt, buzaliszt, árpaliszt, rozsliszt, széna, ócskavas, gyapjufonal cigája, spanca, merinó, racka és barsána, bármely gyümölcs, bármely formában, haricska, elsőrendű gyapju, fésült gyapju, alsóbbrendű gyapju, fésült (ugyanabból), lencse, lucerna takarmány, mák, borsó, tengeri, bükköny, köles, hántott köles, méz, sárga és fekete mustármag, dió, dióbél, árpa, tojás, zab, takarmány és alomszalma, marhaször, sertésször és sörény, toll, nyersbőr, sózott bőr, szárított bőr, bárány-, berbéc- és nyirott juhbőr, sertés, tavaszi repce és vadrepce, olajmagvak, hántott napraforgómag, lucerna-lóheremag, uborkamag, rozs, szalonna, szőlő, bika, juh és tehénvaj, zsír, tehén, pamut, len, kender és gyapjufonal.

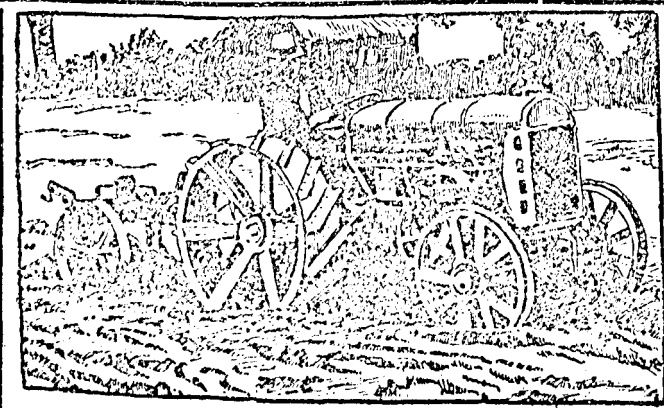
Tudatában vagyunk annak, hogy egy ország csak akkor fejlődhetik gazdaságilag egészségesen, ha annak megfelelő fejlett ipara is van. Ezzel egyuttal annak is kifejezést adunk, hogy nem vagyunk ellene a hazai ipar támogatásának. De ugyanekkor azt is hangsúlyoznunk kell, hogy nézetünk szerint csakis olyan iparág pártolható általános gazdasági érdekse

Legújabb típusu FORDSON TRAKTOROK

gazdasági gépek és autók, HOFFER és SCHRANTZ cséplőgépek lerakata

"PERRY" cégnél. Cluj, Strada Regina Maria No. 2. Telefon 999. szám. 3893

Ahol a mai naptól kezdve a gyár utasítására mélyen leszállított árakon részletfizetésre szerezheti be gépszükségletét.

relmek nélkül, amely ugy mennyiségileg, mint minőségileg ha nem is teljesen, de legalább megközelítőleg ki tudja elégíteni a belföldi szükségletét. Románia gyáripára azonban ma még csak a kezdet kezdetén áll. Ha tehát olyan iparágakat támogat a mezőgazdaság ez uton millárdokra menő összegekkel, amelyek csak évtizedek múlva jöhetnek abba a helyzetbe, hogy a belföldi szükségletet kielégíthessék, főként ha azok a mezőgazdasági termeléssel nincsenek is kapcsolatban, akkor olyan magas árat fizetünk és termelésünket a valóságban annyira vissza kell fejlesztenünk, hogy alig fogunk azért valami ellenértéket kapni, vagy éppen semmit sem.

A magas textil és fémipari vámok Románia vámpolitikai életében egy új protekcionista irányzat megindulását jelentik és egy ilyen áramlat meghonosodása esetén ugyanazon magas vámokra lehet számítani a többi árucsoportoknál is. A ma érvényben levő, újonnan megállapított vámtételekből azt látjuk, hogy igen sok elsődrendű mezőgazdasági szükségleti cikk behozatalát a magas importvámok igen megnehezítik, vagy éppen lehetetlenné is teszik, amely körülmény egyrészt a termelési költségeket tetemesen növeli, másrészt a nyugati mezőgazdasági kultúra Romániában való terjedését és meghonosodását gátolja a mezőgazdaság és a fogyasztók érdekeinek a rovására. Egy pár belföldön készített gazdasági gép, eke-, vagy kapatypus védelméért a speciális gazdasági gépek és eszközök behozatala csak azok értékével arányban nem álló, nemes valutában fizetendő magas vámtételek mellett lehetséges. E rendszer ép úgy folytatja a növénytermelésünk és állattenyésztésünk, valamint mezőgazdasági iparunk életét és fejlődését, mint az aranka herevetéseinket.

Az import módosítása tekintetében a vámtarifa alábbi tételeinek módosítását, illetve tetemes arányú mérséklését tartjuk szükségesnek.

Drót, sodrony fonatok, vas és acéllánok, gazdasági láncok, zablák, ekék, boronák, kultivátorok stb., gazdasági eszközök, kaszák, sarlók, ásók, kapák, villák, reszelők, stabilgépek, lokomobilok, centrifugák, kézi géphajtású, trágyalé-, tűzoltó, bor-stb. szivattyúk, hidraulikus motorok, turbinák stb., házi textilipari gépek, textil gépek, különféle háztartási gépek, gazdasági gépek: rosták, trierok, veid, cséplőgépek stb., traktorok, gőzekék, magtári gépek, mérlegek, szekerek, és egyéb szállítási eszközök, rézablák, mezőgazdasági ipari gépek különböző gyapot-, pamut, fonalak és juta.

A törvény biztosít ugyan némi előnyöket a szindikátusokba tömörült gazdák központi szerveinek, az erdélyi gazdák azonban az ebből származó előnyöket nem élvezhetik egyrészt, mert a mi gazdaközönségünk nem szindikátusokba, hanem gazdasági egyletekbe, földműves szövetségekbe és szövetségekbe van tömörülve, másrészt pedig azért mert ha szindikátusokba is tömörülne, azok központja Bukarestben tehát oly távol van, hogy a törvény nyújtotta ezen kedvezményt kihasználni nem tudná. Az erdélyi gazdáknak nézve ezen értéktelen kedvezmény oly irányú módosítását, illetve olyan irányú kiterjesztését kérjük, amely szerint azokat mindazon gazdatársadalmi szervezetek egyesületek, falusi gazdakörök, szövetkezetek, valamint azok központi szervei, melyek jogi személyisége elismertett és az illetékes törvényszéknél bejegyeztetett, ugyisint az összes vidéki mezőgazdasági kamarák, illetve azok tagjai is élvezhessék.

E kedvezmény lényege az, hogy a gazdaközönség által nagyobb tömegben használt áruk kedvezményes díjtétel mellett hozhatók be. E kedvezmény mellett külön biztosítanunk kell érdekképviseleti szerveink úján való beszerzés esetére azon gazdasági gépek, eszközök és anyagok kedvezményes díjtétel mellett való behozatali lehetőségét is, amelyeknek ára belföldön előállítva aránytalanul magas.

Tekintettel a gazdáknak nézve létkérdést jelentő ügy nagy fontosságára tisztelettel kérjük, hogy minden lehető megtenni sziveskedjék arra vonatkozóan, hogy az ország agrárjellege Románia vámpolitikájában is méltó kifejezésre jusson.

Kolozsvár, 1926. június hó 15.

Kiváló tisztelettel:

Szász István sk.

Török Bálint sk.

A földművelésügyi miniszter Kolozsváron.

Garoflid földművelésügyi miniszter a múlt héten Kolozsváron járt az állami mének alsózsuki versenyének meg szemlélésére, a hostáli kiscgazdák földreform-ügyi panaszainak megvizsgálására és több szakmabeli hivatalos ügy elintézése céljából. Ez alkalommal több alkalom nyílt a minket közelebről érintő kérdések ügyében megismerni a kormány intencióit.

A hostáli kiscgazdaktól házhelyek részére kisajátított ingatlanokat valószínűleg sikerülni fog visszabocsájtani a rendelkezésükre. Sajnos, a telepes kiscgazdák genfi panaszát — ugylátszik — annyira rossz néven vették a kormánykörök, hogy az ő sérelmeiket még az Averescu-kormány sem hajlandó orvosolni. A gazdatisztek földigénylésének elintézése tekintetében itokzatos homályba burkolódzott a miniszter, azon egyszerű kijelentéssel, hogy az ügyet tanulmányozni fogja. A földreform mielőbbi befejezését a miniszter sürgetni fogja, hogy e kérdés már a múlténak legyen nevezhető.

Az exportörök is kihallgatáson jelentek meg a miniszter előtt, akiknek kijelentette, hogy az állatexport-tarifa további leszállítását csak a jövő évi költségvetéssel kapcsolatban tárgyalhatja. A kihallgatások végeztével csalódottan lehangoltan nézettek egymásra a jelenvoltak, mert a kapott válaszkönl mindnyájan többet reméltek.

A megerőltető gazdasági munkáknál

nélkülözhetetlen

a 60 év óta bevált és mindenütt használt

RWIZDA-féle Fluid

lovak lábainak ápolására, ha azokat betegségektől meg akarjuk óvni.

Növeli a lovak teljesítő-képességét és kitartását.

RWIZDA-féle marhapor

RWIZDA-féle sertéspor

Eredeti csak a RWIZDA felirással.

Máskülönbben értéktelen hamisítvány.

3910

Jégverés a szőlőkben.

Irta: Dezső Miklós.

Elég fokos kérdés a jégverés, mert bizony az Isten verése. Minden természetmennyünkét féltve féltjük a jégveréstől, de a szőlő mindentől eltekintve külön elbírálás alá esik, mert többféle jégverést lehet megkülömböztetni u. m. enyhe (csak esővel keverten leveleket hasogató), erős (termést zuzó, itt-ott; hajtástörő) és termőiaroncsoló, (mely termést és termőfát összeroncsol). — És még másként is osztályoznunk kell t. i., hogy az év mely szakában törreánk a csapás. Igen nagy különbséget kell tennünk egy június hó vége előtti és június hó utáni jégverés között. Itt sem állapodhatunk meg, mert a tenger színe feletti magasság is mérvadó, amint egy alábbi példából kitűnik.

Miután kétféle szőlőművelés van u. m. tőkefejes (minő az anyaországi művelések mind: rövid csapos, cser-csapos, bakk-metszés stb.) és az u. n. szálvesszős művelések, aminő a miénk is, mert a karika egy 10—14 rügyes éves hajtásból lesz kerekre (karikára) kötve (még ilyenek: a rajnai szálvesszős, Hoinbrenk-és a francia drótra (vizzintesen) kötött szálvesszős, Guyot művelés).

A tőkefej műveleteknél egy legerősebb jégverés esetén is elvész az ez évi termés. Jövőre csapra metszik és eltűnt az előző évi jégverés nyoma is. Nem úgy esik ez nálunk; a szálvessző veszedelme az idej és jövő évi termést teheti tönkre, már pedig ez igen nagy szó, mert ma 80—100 leu itt a szőlőkötőző asszony (de ha még jól értene hozzá és szorgalmasan dolgozna! Ellenkezőleg, minél nagyobb a napi bér, annál jobban nyujják ezt a munkát). Azután 160 leu a permetező, 140 leu a kapás stb.

Az a kérdés tolu előlörbe, hogy mit kell tennünk...? Enyhe jégverést fel se vesszük. Erős jégveréssel se sokat törődünk az idej káron kívül, mert ha a szálvessző (jövőre karikának való) egy-két kis sebet kapott is jövőre ügyes vezetéssel és lelkiismeretes munkásokkal karikának köthető, egy pár itt-ott eltörök a sebzésnél, de ezt pótlendő, a tőke combban nem csak 2 rügyes ugarcsapot hagyunk, hanem 3—3 rügyeseket is és a felső (harmadik) rügyből termést kapunk. A termés és termőfa roncsoló jégverés már kritikus helyzetbe sodorja a szőlőgazdát. Itt kétféle eljárás lehet:

1. Ha a tengerszine felett magasan és első osztályú meleg oldalon fekszik a szőlők és főleg, ha június vége előtt verte el a jég, akkor jégverés után tüstént csapásra metsztem a szőlőt, azon a két karikát többől levágotom, mint tavaszi, illetve őszi metszésnél és a magának hagyott szálakat és ha alább is ugar csapnak való hajtások vannak azokat is 2—2 rügyes csapra (zöld csapok) metsztem.

Gr. Kornis Károly úr szentbenedeki és szásznyiresi (Szolnokdoboka megye) 26 holdnyi szőlőt (bennük 100.000 gyönyörű zöld oltással) ezen évszázad első 10 évének valamelyikében, június 24. én teljesen tönkre verte a jég, a fiatal gyümölcsfák kergét lehámozta, valóságos Isten itélet volt. Június 26—július 6-ig teljesen fenti leírás szerint zöld csapra metsztem és 10—10 naponként $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ és később 1%-os bordói lével permeteztettem. Mindkét hegy magas, korai dértől nem félttem és utána való évben teljesen érett karikának való éves hajtásokból kötöttem karikákat: gyönyörű termés lett. — Hangsulyznom kell, hogy kihajtás után, a szőlő zöld hajtásaiból a felső négy hajtást hagyluk meg csak és miután a tőke összes ereje ezekben ment és 10—10 naponként pontosan utasításom szerint permetezve lett, ráadásul 2 jó kapálást is kapott. De mondom egy szép termés és rendbe hozott szőlő lett a jutalom.

2-ik eset. Június vége utáni roncsoló jégverésnél, mint enyhébb jégverésnél is, rö-

tön permetezni kell és miután sok új hajtás nő, a törött részekből azokat is permetezteni kell. Ekkor is fa válogatás kell, hogy ne sok felesleggel neveljen a tőke.

Ősszel a tőkét karóktól lemetszetem és úgy karikástól fektetem le téli fedésre. Tavasszal óvatosan felszedtem, karózatok és amint múlt évben volt a múlt évi karikákat jó fűzzel visszaköttem. A *magtárnak* való hajtásokat *ugarcsapul 2—2 rügyre metszetem*, ezek hajtásai a másik évre adják a *magfát*. A múlt évi karikák termő nyeleit (amilyen a termés volt) 3—4 rügyre visszavágatom és gyönyörű termést kaphatok. — Ez utóbbi esetre is igen sikeres termést láttam.

Védekezés a szopósborjúk tüdőgyulladására ellen.

(Együttel válasz a szerkesztőséghez intézett kérdésre).

A szopósborjúk tüdőgyulladását baktériumok, a *Bacillus bipolaris vitulisepticus* és a *B. coli communis* okozzák. A ragályanyag, ha valami úton a tehenészetbe befészkelte magát, a szájon át, a levegőutakon keresztül, vagy a köldökzsinór csomkján át kerül a borjúk szervezetébe, ahol a tüdőben gyuladós folyamatokat indít meg. Különösen akkor képesek a baktériumok megbetegítő hatásukat kifejteni, ha a borjúk ellenállóképessége valami oknál fogva a rendesnél kisebb.

A borjúk ellenállóképességére különféle tényezők vannak elhatározó befolyással, melyek közül a legfontosabbak a következők. Tapasztalászerű dolog, hogy a borjúknak csökkent az ellenállóképessége az olyan tenyészetekben, ahol a tehenek túlfinomított szervezeteik és ahol egyben a vemhes állatok tartása a természetes életmódtól túlságosan eltér. Ez magyarázza, hogy a szopósborjúk tüdőgyulladása a belterjes gazdálkodás térhódításával egyre jobban terjed, míg a fermészetes viszonyok között tartott gulyamarhánál jóformán ismeretlen. Kisebbfokú szokott lenni a rendesnél a borjúk ellenállóképessége az olyan állományokban is, ahol a járványos elvetélés uralkodik és ehhez képest a borjúk tüdőgyulladása az ilyen tenyészetekben csakugyan nem tartozik a ritkaságok közé. Fontos ezenkívül az istálló minősége is. A nedves és hideg, sőt, rosszul szellőztölt és szennyes istállóban szintén könnyebben üt fel fejét és terjed el a betegség, mint a higiénás követelményeknek megfelelő istállóban.

Mint ahogy eszerint a betegség létrejöttéhez általában két feltételre van szükség: 1. arra, hogy a fertőző anyag a borjú szervezetébe kerüljön és 2. arra, hogy a borjúk ellenállóképessége a rendesnél kisebb legyen, a védekezésnek két irányban kell mozognia.

ad 1. A fertőző anyagnak a borjúktól való távollariása céljából a legfontosabb teendők közé tartozik a közös borjuállás megszüntetése. Ha az együtt tartott borjúk között akárcsak egy beteg van, az elegendő ragályanyagot ürít ki szervezetéből, hogy társait befertőzze. A borjúkat azért kb. hathetes korukig anyjuknál megkötve ajánlatos tartani. A gazdaságok általában idegenkednek ettől a megoldástól, egyebek közt azért is, mert attól tartanak, hogy a tehenek agyonnyomják, vagy agyonlörögnek borjukaikat. Gyakorlati tapasztalatok igazolják azonban, hogy ez a félelem nem megallokt. Hogy a borjúk az alományok rá-gásával, nyalásával ne szedhessék fel a ragályanyagot, szájkosarat lehet rájuk adni, melyet csak a szopítás idejére veszünk le róluk. Gondot kell ezenkívül fordítani arra, hogy a tehenek tőgye tisztán tartassék. Igen fontos az istálló gyakori tisztogatása és mérszettel fertőtlenítése is.

Hogy a ragályanyagot beleg borjúk az istállóban el ne terjessék, a tüdőgyulladásban

megbetegedő borjúkat anyjukkal együtt el kell különíteni, ezenkívül a betegségből annyira mennyire kilábaló borjúkat, melyek azonban fejlődésükben visszamaradnak, elcsenevészednek, sőt talán köhécseinek is, az állományból ki kell selejtezni, mert ezek bacillusgázok, vagyis látszólagos kígyógyulások ellenére a betegség ragályanyagát magukban hordják, tehát fertőzőképesek.

Mint hogy a ragályanyag akárhányszor a köldökzsinór csomkján keresztül hatol be a borjúk szervezetébe, a köldök kezelését is szóvá kell tennünk. Ott, ahol állatorvos végzi a köldök leköttetését, vagy ahol ez megfelelően kioktatott egyénre van bízva, aki nemcsak tisztában van a sebészorvosi tisztaság elveivel, hanem képes annak szabályait követni is, helyes eljárás a köldök leköttetése, mert biztosított nyújt abban az irányban, hogy a köldökök keresztül nem fognak fertőzések bekövetkezni. Ahol azonban a köldök leköttetését nem végzik el helyesen, ahol nevezetesen a köldök leköttetésével megbízott egyént nem hatja át az aseptikus sebkezelés szelleme, ott a köldökkötés káros beavatkozás, mert az illető tisztátalan kezével, műszereivel és leköttető zsineggel maga befertőzi a köldökzsinór csomkját, tehát egyenesen terjeszti a fertőzést. Az ilyen gazdaságokban helyesebb a köldökkezeléstől egészen eltekinteni, engedni kell, hogy a köldökzsinór magától elszakadjon, mindössze arra kell ügyelni, hogy senki kezével a köldökzsinór csomkjához ne érjen.

ad 2. A borjúk ellenállóképességének növelése céljából tartózkodni kell a tehenállomány túlságos elfinomításától, azonkívül célszerű takarmányozásról kell gondoskodni és a lehetőség szerint részesíteni kell a természetes tartás előnyeiben. Ott, ahol a járványos elvetélés előfordul, szükséges a védekezést ez ellen a betegség ellen is megindítani. Végül egy a teheneltartás, mint pedig a borjúk nevelése szempontjából fontos arról gondoskodni, hogy az istálló elég meleg, száraz, világos és levegője megfelelő szellőztető berendezés után állandóan tisztán tartható legyen. Igen jó befolyással van a borjúk egészségére az is; ha az időjárás körülményeihez képest sokat tartózkodhatnak a szabadban.

Az említett védekezési mód mellett alárendeltbb jelentőségűk van az ojtási eljárásoknak, megfelelő viszonyok között azonban megokolt lehet igénybevételek, de eredményt csakis abban az esetben lehet tőlük várni, ha a fentebb említett általános higiénás intézkedések is megtételek. Az ojtási eljárás megválasztása a bakteriológiai vizsgálat eredményének mérlegelése alapján természetesen az állatorvos feladata, kinek tanácsait a fentebb vázolt eljárás részleteit illetőleg is okvetlenül meg kell hallgatni. *Dr. Manninger Rezső.*

A gazdasztek a földmívelésügyi miniszter előtt.

Tudvalevőleg az okleveles gazdák, gazdasztek és gazd. alkalmazottak számára a földreform törvény 99. §-a 50. kal. hold földet biztosít a kisajátításból fennmaradó rezervából. Tekintettel arra, hogy a kisajátítások befejeződtek és ma már az állami rezervák felosztására kellene, hogy sor kerüljön és a gazdaszti kar az E. G. E. és a Magyar Párt támogatásával újabb ismét feliratilag fordultak a kormányhoz az ügyük kedvező elintézése érdekében. Mint hogy azóta hetek múltak el és válasz nem érkezett Goroffid földmiv. miniszter Kolozsváron tartózkodása alkalmával a gazdasztek képviselőiben *Török Bálint* az E. G. E. titkára és *Kun Sándor* intéző kihallgatásra jelentkeztek, amelynek rendén átnyújtották a korábban bejelentett felirat másolatát, kérvén a minisztert, hogy e kérdésben elfoglalt álláspontját a súlyos körülmények között élő állás nélkül levő sok gyermekes gazdasztek megnyugtathatása ér-

dekében ismertesse. A miniszter átvette a feliratot és belepillantva azt felelte, hogy az aktát látta már Bukarestben, járt a kezében. Az ügyet nem ismeri annyira, hogy feleletet adhasson ez alkalommal, de tanulmányozni fogja az ügyet. Ezzel a felelettel ugyan nem fogja megnyugtanni sem a gazdasztek sem hozzátartozóikat, de közöljük, hogy lássuk be végre magunkra hagyatottságunkat és tanuljuk meg, hogy egészen önmagunkra és egymás kölcsönös támogatására vagyunk utalva. A gazdasztek igényjogainak érvényesítése érdekében kiküldött bizottság a kapott lehangoló válasz dacára is továbbra is küzdeni fognak a gazdasztek törvényben biztosított jogaiért és igyekezni fog a kormányt mielőbb szándékának megismertetésére bírni és azt jóirányba terelni.

Szövetkezeti terményraktár hálózat Magyarországon.

Románia az E. G. ban is ismertetett a gabona standardizálásáról szóló törvénytervezettel óhajtott megszervezni a gabona raktárak felállításának ügyét, különféle okok azonban ezideig ezt lehetlenné tették. Magyarországon a kérdés szövetkezeti alapon most szerencsés megoldást nyert.

Az új intézmény korszakalkotó lesz a magyar szövetkezeti mozgalom történetében, hiszen egy olyan új és nagyjelentőségű szövetkezeti ág születik meg a miniszter rendelete nyomában, amelynek gazdasági és szociális hatásai ma még teljességgel beláthatatlanok. Egy kis túlzással azt mondhatjuk, hogy az a 2055—926. számú földmívelésügyi rendelet, amely a magyar szövetkezeti terményraktárhálózatot hívja életre, jelentőségben felér a hitelszövetkezetek országos intézményét megteremtő hies törvénnyel, amely huszonnyolc évvel ezelőtt a modern magyar szövetkezeti mozgalom aranybujlaja lett. Ez a rendelet, illetve a rendelet nyomában felépülő új szövetkezeti intézmények, voltaképpen a továbbfejlesztését, a kiépülését, tökéletesbítését jelentik *Károlyi Sándor* halhatatlan elgondolásának s a szövetkezeti terményraktárhálózat — ha a rendelet szellemében megvalósul — a koronája lesz a nagy szövetkezeti apostolok hatalmas művének.

Mint három-négy évtizeddel ezelőtt a fogyasztási és a hiteluzsora, úgy sorvasztja ma az értékesítési uzsora a gazdasztesadalom anyagi létfeltételeit és szociális ellenálló erejét. Minden gazdabíj — amelytől visszhangosak az érdekvépviseletek tanácsstermei — ide torkollik s bármely orvosság, amelyet e bajok ellen alkalmazunk, hatástalan, míg az értékesítés ügye intézményesen rendezve nincs. Ezért nincs tőkije a gazdának, ezért megoldatlan a hitel kérdése, ezért terhesek az adók, ezért hiányzik a beruházás s ezért nincsen többtermelés. Ezért rabja a gazda a piaci árhullámzásoknak, amelyekre nem tud befolyást gyakorolni, ezért nincs látszatja a falun a legdúsabb termésnek sem, amelynek gyümölcse jórészt más kezekbe kerül. A terményértékesítés szövetkezeti megszervezése nemcsak gazdasági, de igen erősen szociális, sőt kulturális kérdés is, hiszen ha a gazda jobb árat kap a terményeiért, a falu szociális szintje emelkedik s módja nyílik olyan kulturkiadások eszközzésére is, amelyekre eddig teljességgel képtelen volt. Az a gazdasági erő sem másodrendű, amelyet a szervezett értékesítés a gazdasztesadalom kezében képvisel, az értékesítő szövetkezetekkel a háta mögött, olyan faktorként jelenik meg a gabonapiacokon, amelynek hatalmát nem hagyhatja figyelmen kívül egyetlen más gazdasági ág, avagy érdekeltség sem.

Eddig az volt a helyzet, hogy a gabonaárak irányítása teljesen olyan kezekben volt, amelyek idegenek a gazdasztesadalomtól, sőt sokszor ellenségesek azzal. Mi sem természetesebb, hogy az áralakulás olyan tényezők be-

folyása alatt állott, amelyekben a gazdatársadalomnak a legkisebb szerep jutott. Aratáskor potom pénzen kellett a gazdának eladnia a buzát, hogy ősszel és a tavasz kezdetén két-szeres, sőt háromszoros áron vásárolja vissza vetőmagnak, avagy kommissionárnak. Ami voltaképpen azt jelenti, hogy a gazdatársadalom elvesztelte az évi termés felét, avagy kétharmadát.

Ezen az ügy gazdasági, mint erkölcsi szempontokból tarthatatlan helyzetben lesz hivott változtatni a szervezett szövetkezeti terményértékesítés.

Nem sok ez a hárommillió aranykorona, mit e célra előirányzott a kormány, de ne felejtjük, hogy ez csupán a kezdet kezdete. Az O. K. H. megalapítására harminc évvel ezelőtt még ennél az összegnél is kevesebbet adott az állam s lime mit alkotott, hova fejlődött az intézet abból az egymillió koronából, amelyet a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvény engedélyezett a számára? Az a hárommillió aranykorona, amelyet a miniszter a szövetkezeti termény értékesítés céljaira engedélyezett, arra mindenestre elegendő lesz, hogy lefektesse a szilárd, biztos alapjait ennek az új szövetkezeti intézménynek, amely hogy hova fejlődik, az vezetői rátermettségétől, de nem kevésbé az érdekelt gazdatársadalom részvételétől és támogatásától függ.

Dánia sertéstenyésztése.

Írta: Konkoly Thege Sándor dr.

Az O. M. G. E. egy tanulmányi kirándulást rendezett Dániába, amelyről Konkoly Thege Sándor most beszámol a „Köztelek” hasábjain. A kirándulás célja főleg a sertéstenyésztés tanulmányozása volt és az ott szerzett tapasztalatokról szóló beszámolást röviden az alábbiakban ismertetjük, mivel bizonyára számos olvasónkat érdekli a kérdés.

Dánia sertésfajtái.

A területileg körülbelül a Csonka-Magyarországnak felét sem kitevő Dániának sertésállománya 1924. év nyarán 28 millió darab volt. A háború előtti sertéslétszám körülbelül ugyanennyi volt; a háborús takarmányhiány miatt 1918-ig lefogyott 600,000 darabra; azután ismét rohamos gyarapodásnak indulva, néhány év alatt elérte, sőt meghaladta a régi színvonalat. A romló árak következtében az állomány 1924 óta 300,000 darabbal csökkent.

100 hektár mezőgazdaságilag művelt területre 90-6 darab, 100 lakosra pedig 84-7 drb sertés esik. Magyarország sertésállománya az 1925. állapotsszeírás szerint 2-6 millió drb volt, a területre és lakosságra eső arányszám nálunk mintegy feleakkora.

Még nagyobb arányú számokat mutat Dánia sertéstenyésztése a kiviteli statisztikában. 1924. évben 180,000 darab élő sertést (főleg Németországba és Csehországba) és 1,960,000 q. sertéshúst (hasított sertést vitt ki, ami — 55 kg.-nak véve fel egy sertés kivihető hasznos nyeredékét — 3,580,000 drb sertésnek felel meg. Az összes kivitel 85—90%-át kitevő mezőgazdasági kivitelből 25%-ot esik a sertéshusra, több mint 500 millió dán korona értékben. Dánia tehát sertésállományának 134%-át viszi ki, ami a szaporas hussértésének és a rövid hízalási időnek köszönhető.

Dánia a *yorkshire* angol fehér sertést, a *dán hazai* fajtát és ezek különböző mértékű és foku keresztezéseit tenyésztik.

A *yorkshire* anyaga ma már saját lábán áll, igen ritkán hoznak be vértelfrissítésre angol kanokat. A Dániában tenyésztett *yorkshire* — amennyire a látott aránylag kevés lisztavért anyag után megíélhettem — az angol nagy és középnagy fehér sertés között áll, testtömege nem túl nagy, gyakran fordul elő többé-kevésbé turcsi orr. Az Angliában ma divatos inkább

tulmagas, mint túltömögös irányzatot a dán gazdák kijelentéseik szerint nem kedvelik, mert ez hajlamos a magas lábúságra és laposságra (ezt több eredeti angol kan az elmúlt években nálunk is igazolta); ez a jelleg az angoloknál szerintük a test hosszúságának nyújtására irányuló törekvés következtében alakult ki.

A *dán hazai* sertést régi lisztavértü parlagi alakjában talán már sehol sem tenyésztik. Évtizedeken át belekevertek több-kevesebb fehér angol vért és most már újabb keresztezés nélkül tenyésztik tovább. A tenyész kiválasztás során az angol igényeknek legmegfelelőbb hustermekeket előállító jelleg kialakítására törekedtek és így önkéntelenül is a *nagy, fehér angol sertés régiebb jellegéhez egészen közel álló fajtát tenyésztettek ki*. Alkalmam volt több kiváló dán sertést tenyésztő gazdaságot meglátogatni, azt kellett azonban megállapítanom, hogy ez az angol sertéstől jóformán csak a lógó fülben tér el. Ugyanezt mondta volt nekem ezirányú kérdésre Johs. *Jespersen*, a kopenhágai mezőgazdasági és állatorvosi főiskolán a sertéstenyésztés tanára, aki egyik vidéki utamon kedvesen elkísérelt és értékes utbaigazitásokat nyújtott. A malacok egyrésznél a fül már nem lóg teljesen, félig feláll; ezt a malacoknál nem tartják hibának. A *yorkshire*nél talán valamivel csontosabb, durvább és szörösebb a dán sertés, de még ezek között is akad turcsi orru. Általában a nemesített sertéshez szokták hasonlítani a dán sertést, de ez a német nemesített sertésnek a *yorkshire*hez közelálló típusánál is határozottan jóval finomabb, kevésbé csontos és nagyranövő, a hátvonala jóformán teljesen egyenes. Ennek megfelelően a dán és az angol sertés haszonértéke között érdemleges eltérés már nincsen, amint ezt a baconjaikra vonatkozólag később közlendő számadatok is igazolni fogják.

Igen sok dán gazda mégis kitar a dán sertés tenyésztése mellett, amit azzal magyaráznak, hogy ez igénytelenebb és edzettebb, különösen pedig jobb anya, jobb malacnevelő, mint az angol. Főleg a hidegebb, jan.—márc. hónapokban lehet e tekintetben nagy különbséget tapasztalni.

Természetesen a tömegtenyésztők a két fajta legkülönbözőbb keresztezési fokozatait is tartják és tenyésztik, sőt barnás és feketetarka malacokat is gyakran látni. A feketetarka anyagot — a feketéről nem is szólva — a sertés-vágó és értékesítő szövetkezetek nem szeretik, rosszabbul fizetik, mert kikészítve nem olyan tetszetős árut ad és ezért Angliában sem szívesen fogadják. Ez különösnek tűnik fel, hiszen az angolok sok fekete sertést tenyésztenek, de, úgy látszik, a saját maguk által tenyésztett fekete sertéssel szemben már nem olyan kényesek.

Az erdélyi Mezőgazdaság állapota.

Időjárás: Május második felében gyakori csapadékkal váltakozó meleg napok voltak, kivéve a hó utolsó napjain, amikor a hőmérséklet erősen a normális alá süllyedt. A megindult esőzések később június hó első felében egyes vidékeken torrenciális jellegűekké válnak; június hó tizedike táján szüntek meg az állandó esőzések, amikor száraz meleg idő váltotta fel az esős napokat. A viharos időjárással kapcsolatosan számos vidéken (Torda Galgó stb.) különböző foku jégverések voltak, amelyek különösen a szőlőkben okoztak nagy károkat.

Gazdasági munkálatok: Az esős időjárás folytán a gazdasági munkálatok általánosságban megkéstek, az erősen felázott talajban allg lehetett a késői takarmánynövények vetését befejezni, annál nehezebben voltak végrehajthatók a kapálási munkák, különösen tengerinél, amelyek első kapálása ilyenformán még június első felében is javában folyt. Ezzel kapcsolatosan a többi kapásnövények megfelelő megmunkálása is sokat szenvedett. Különösen hátráltatta az esős időjárás a széna készítése

munkálatokat, a hosszabb időn át tartó esőzés a kaszálást szinte lehetetlenné tette, illetőleg a már lekaszált takarmányokat tönkre áztatta. A lóherék és lucernák első kaszálása éppen emiatt nagyon rossz eredménnyel takarítottott be, a természetes kaszálók legtöbb helyen még lekaszálatlanul vannak. Az igás munkaerők túlnyomó része a késői takarmánynövények vetésével és a takarmányok behordásával volt elfoglalva, helyenként trágyahordást is végzett. A kézi munkaerő a kapálási, gyomlálási, szénakészítési munkálatokat végezte.

A vetések állapota: *Őszi buza.* A sik vidéken gyengén közepes termést mutat, ott a téli nedves időjárás következtében erősen kiritkult és a későbbi hideg esők folytán nem tudott helyre jönni. A dombvidéken a termés kilátások közepesek, míg a hegyvidéken jók. *Tavaszi buza* a sik vidéken szintén rosszabbul fejlődik, míg a többi részeken jobban kelt és kielégítően fejlődik. *Árpa és zab* a hűvös időjárás folytán kissé visszamaradtak és elgyomosodtak. *Tengeri* közepes fejlődésű, helyenként a sok eső visszaveteite, első kapálása befejezéshez közeledik. *A burgonya* jól kelt és kielégítően fejlődik, első kapálását befejezték, helyenként töltőgetését megkezdték. *Kerti vetemények* közül a gyökértelék lassan fejlődnek a palántázottak szépek, *bab és hüvelyesek* len és *kender* jól fejlődnek. *Cukor és takarmányrépa* igen jók. *Mesterséges takarmányok, réti és legelő* nagyon szépen fejlődnek a kiadós esők következtében. *Szőlőkben* legtöbb helyen igen gyenge termés mutatkozik, kevés és fejletlen fűrtökkel. *Gyümölcs* termése gyengén közepes.

Állatállomány egészségi állapota egyes vidékeken fellépett sertésvész kivételével kielégítő.

A buza mérszénitrogénnel való trágyázása.

(Felelet D. I. kérdésére).

A hat év előtt istállótrágyázott talaj megérett már az újabb istállótrágyázásra. Ha azonban ebből kevés felett rendelkezünk, a talaj tápanyagtartalmát pótolhatjuk részben a szuperfoszfáttal és pedig minél magasabb százaléku foszforsav tartalommal bíró trágyával. Az egyébként jórésben levő középköttől és kötött talajokon kálira nem igen lesz szükség. A talaj, illetve a buza nitrogén szükségletét mérszénitrogénnel teljes mértékben pótolhatjuk. A mérszénitrogént őszi buzához két részletben adjuk össze, a vetés előtt 8 nappal kétharmadát és tavasszal egyharmadát. Azért kell a vetés előtt 8 nappal előrekiszórni a mérszénitrogént, mert már hatása előlné a csírá, ha egyidőben szorít ki a maggal. A szóró munkásnak nem szabad semmiféle szeszt innia a munka napján, mert akkor az orr, szem és száj nyálka hártói gyuladásba jönnek, ugyszintén dohányozni sem szabad a kiszórás ideje alatt. Tavasszal olvadás után szórandó ki fejtárgyának a megmaradó egyharmad. 1 kat. holdra 80—150 kg. mérszénitrogént használunk egyéb műtrágyák használatával mellett. Az adagot egyébként 250 kg-ig is fokozhatjuk. Ára 1000 L. mázsánként, megrendelhető Dicsőszentmártonban a Nitrogénipar Rt.-nél.

Kisebb szakközlemények.

Védekezés a kukoricamoly ellen. A magyar földművelésügyi minisztérium legújabb közrendeletileg országsszerte kötelezővé teszi és hatósági felügyelet alá helyezi a kukoricát és a círokat pusztító kukoricamoly irtását és az ellen való védekezést. Erre vonatkozó rendelete a következőket tartalmazza többek között: 1. Minden birtokos köteles a következő évi fertőzés megakadályozása végett a *kukoricaszárát közvetlenül törés után a föld színénél a gyökérkorona felett levágni*. 2. A *kukorica-*

szárat, csomót, csutkát, tengeritartót, a megszártva eltett esalamdét, cirokkórót és cirokzakált minden termelő köteles legkésőbb minden év május 15-ig felhasználni, vagy ha az nem sikerülne, a kukoricamoly pilléje kirepülésének megakadályozására alkalmas módon elraktározni vagy megsemmisíteni. 3. Kerítés (sövény) készítéséhez, tetőledésre és egyéb gazdasági építmények létesítésére, csakis egy évesnél régebb kukoricaszárat vagy cirokkórót szabad felhasználni, minthogy ezekben már nem lehet fertőzésre alkalmas a legfeljebb egy éves élettartamu hernyó. 4. Minden termelő, aki kivitelre termel seprőcirkot, köteles ezt a helyi hatóságnak (községi előjáróság, polgármester) bejelenteni és tűrni, hogy a lábbonnálló cirkot, cirokkőlest, vagy kukoricát, esetleg szűkség esetén a levágott cirkot és cirokzakált is a földmivelésügyi miniszter szakközvegei megvizsgálják. Nálunk is kívánatos volna a kukoricamoly elterjedésének gátat vetni, illetve az ügy érdekében a megfelelő óvó intézkedéseket megtenni.

Egyleti élet.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Cukorrépa-termelői Szakosztálya a Marostorda vármegyei Földműves Szövetséggel karöltve folyó évi június 27-én, Gernyeszeg községben tanulmányi kirándulással kapcsolatos

Cukorrépa-termelői vándorgyűlést

rendez, melyre az összes cukorrépa-termelőket díszlellettel meghívjuk.

Cluj—Kolozsvár, 1926. június hó 6-ikán.

Lázár Simon
elnök.

Dr. gr. Teleki Domokos
alelnök.

Török Bálint
szöv. titkár.

Orbán Balázs
Marost. m. Földm. szöv.
igazg. szöv. titkár.

Az E. G. E. igazgató-választmányának ülése.

Folyó hó 16-án tartotta meg az E. G. E. igazgató-választmánya ez évben harmadik ülését dr. gr. Bethlen György egyleti alelnök elnöklése alatt. Dr. gr. Bethlen György a szép számban megjelent tagok üdvözlése után az ülést megnyitotta és a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Páter Béla és dr. Darkó Akos egyleti tagokat felkérte.

A tenyészállatok maximálása.

Tárgysorozat előterjesztése rendén Török Bálint titkár ismertette az Udvarhelymegyei G. E.-nek az E. G. E. közgyűlése által tárgyalás és elintézésre az igazgató választmány hatáskörébe utalt panaszát, amely szerint a folyó évi február 28-i bikakiállítás és vásár alkalmával a vármegyei állattenyésztési és egészségügyi hatóság képviselője a tenyészbikák árát 26000 lejben maximálta, noha a tavalyi vásáron azokért 32 ezer lejt fizettek. Az igazgató választmány elhatározta, hogy ez ügyben felír a kormányhoz és kéri a földmivelésügyi minisztert, hogy az udvarhelymegyei állattenyésztés fejlesztése érdekében szíveskedjék oda hatni, hogy a hatóságok a gazdatársadalmi szervekkel való együttműködést lehetővé tegyék és az egyesület hasonló célt szolgáló akcióit támogassák.

A vámtarifa módosítása.

Ugyancsak az Udvarhelyvármegyei G. E. előterjesztése alapján foglalkozott volt a közgyűlés Románia érvényben levő vámtarifájának ügyével és e kérdést is megvitatásra az igazgató választmányhoz tette át. A választmány behatóan tárgyalta Románia vámtarifájának a mezőgazdaságra sérelmes pontjait és elhatározta, hogy ez ügyben felíratot intéz a kormányhoz,

melynek szövegét lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük. E felíratot hasonló szellemű felterjesztés küldése céljából a választmány megküldeni határozta az összes társegyesületeknek, valamint a mezőgazdasági kamaráknak. E helyen megemlíjük, hogy a kolozsvári mezőgazdasági kamara e hó 17-ikén tartott ülésében már foglalkozott is a kérdéssel és a kamarai központtal közölni fogja a gazdaközönségnek az E. G. E. útján kifejezett kívánságait abból a célból, hogy annak lehetőleg érvényt szerezzen a vámügyi bizottságba delegált tagja útján.

Jelentés a szakosztályok működéséről.

Az állattenyésztési szakosztály múlt héten tartott ülésén elhatározta, hogy egy szűkebb körű szakértekezletet rendez, mely az állattenyésztés fellendítése érdekében a gazdatársadalom részéről teendő lépéseket volna hivatva körvonalazni.

Az irodalmi és könyvkiadóvállalati szakosztály jelentése kapcsán a választmány tudomásul vette, hogy a legutóbbi ülés óta szakosztály kiadásában 3 füzet jelent meg új kiadásban és pedig „A légelők és a rétek ápolásáról”, „A sertésenyésztésről és a sertéshizlalásról” és „A házi kert” című füzetek. Ezenkívül jelenleg nyomás alatt áll dr. Nagy Endrének a cukorrépa-termelésről szóló füzele.

A cukorrépa termelői szakosztály jelentése kapcsán tudomásul vette a választmány, hogy a folyó év nyarán a szakosztály mintegy 30 községben szakelőadást rendezett a cukorrépa termeléséről és folyó hó 27-ikén pedig Gernyeszegen egy cukorrépa-termelői vándorgyűlést tart.

Az erdélyi gazdatiszti kar részéről kifejezett óhajnak engedve az igazgató-választmány elhatározta, hogy az egyesület kebelében korábban létesült gazdatiszti osztályt ismét megalakítja a gazdatiszti kar érdekeinek védelme céljából.

Új gazdakörök.

A gazdaköri éleiről szóló jelentés kapcsán a választmány tudomásul vette, hogy a folyó évben eddig 21 új gazdakör alakult, ezenkívül pedig 50 község gazdaközönségével tart fenyelezést az egyesület, melyek szintén gazdakört óhajtanak alakítani. Az egylet a gazdakörök alakításáról, szükséges tudnivalókról külön füzetet adott ki, amelyet az érdeklődőknek levelezőlap útján való megkeresésére is készséggel megüld.

Alsózsúki löverseny.

Az erdélyi állami méneselek részére a kolozsvári állattenyésztési igazgatóság Alsózsúkon e hó 12—13-án löversenyt rendezett, melyre az E. G. E. is meghívott. Egyesületünk képviselőjében dr. Szász Ferenc, dezmeri birtokos vett részt a versenyen. A verseny lefolyására vonatkozó észrevételeit lapunk más helyén közöljük. Dr. Szász Ferenc jelentését a választmány tudomásul vette és azon óhajának adott kifejezést, hogy a régi löversenyeket a lötenyésztés fejlesztése érdekében újra a magánméneselek részére is életre kellene kelteni.

Különbféle ügyek.

Tudomásul veendőik rendén a választmány tudomásul vette a nemzeti párti dr. Moldovan Valér, tordai ügyvédnek a kolozsvári, IV. kerülethez tartozó mezőgazdasági kamarák részéről szenátorra történt megválasztását, ugyancsak azon körülményt, hogy Martynovici Constanti liberális párti szenátorjelölt a választás megsemmisítését kérte azon a címen, hogy a szavazásban a fogarasvármegyei felfüggesztett kamarai tagok is résztvettek.

Az egyesület Attila-uccai székháza földszintje kifestéséről szóló jelentés tudomásulvétele után a választmány a székház födelének 4000 lejes költségvetés keretében való megjavíttatását is elhatározta.

Majd az Erdélyi Gazda előállítási költségeinek újabb 11%-os emeléséről szóló jelentés tudomásulvétele után a tagmozgalomról szóló

jelentés kapcsán a választmány 4 új alapító és 18 új rendes tagot vett fel a tagok sorába. Az elhunyt id. báró Petrichevich Horváth Kálmán alapító tag és dr. Gyetyánszky László emlékét a választmány jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta.

A magyar nyelvű mezőgazdasági szakoktatás ügye.

Dr. Szentkirályi Ákos, nyug. gazdasági ak. igazgató a folyó évi közgyűlés elé egy indítványt terjesztett a magyar nyelvű mezőgazdasági szakoktatás megszervezése érdekében. A közgyűlés a kérdést tanulmányozás és megfelelő intézkedés céljából a választmányhoz tette át. E kérdés tárgyalása rendén a választmány elhatározta, hogy az illetékes tényezőket közelebbről értekezletre fogja összehívni, hogy a magyar nyelvű mezőgazdasági szakoktatást, — amennyiben az állam és a felekezetek útján nem volna lehetséges — vándortanítók alkalmazásával oldja meg. Ez az értekezlet volna hivatva a szükséges anyagiak biztosításáról is gondoskodni. Több kisebb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Az E. G. E. irodalmi és könyvkiadó vállalati szakosztálya

az igazgató választmány ülésének napján szintén ülést tartott dr. Szentkirályi Ákos ny. gazd. akad. igazgató elnöklése alatt. A szakosztály tudomásul vette a „Legelők és rétek ápolásáról”, „A sertésenyésztésről és sertéshizlalásról” és „A házi kert” című füzetek új kiadásáról szóló jelentést és azon körülményt, hogy e 3 füzet kiadása felémészlette az e célra engedélyezett hitelt. A sertésenyésztésről és hizlalásról szóló füzet román nyelvre való lefordításáról szóló jelentés tudomásulvétele kapcsán a szakosztály felkérni határozta el az elnökséget, hogy a román nyelvű füzetek kiadás költségeit lehetőleg a mezőgazdasági kamarák útján előre biztosítsa.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be e héten:

2000 L. alapító tagdíjat fizetett: Mahler György Sitér.

1923—24—25. évre 100 L. tagdíjat fizetett: Vaska Gyula Kajántó.

1925. évre 50 L. tagdíjat fizetett: Hangya Sinfalva, Hangya Bálványosváralja.

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Nagy Dénes Torda, Hangya Sinfalva, Hangya Bálványosváralja (100 L.), br. Bánffy László Marosgeze, Jäger Endre Delta, Vaska Gyula Kajántó.

1926. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Andó Ferenc Sitér.

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Nagy Dénes Torda, br. Bánffy László Marosgeze, Sitér uradalom Haraszt, Jäger Endre Delta.

Aranyér

„Gnusol” Goedecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer.

Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkotórészekből mentes. Reggel és este egy kupocskával lesz a végbélbe bevezetve.

3932

Minden patikában és drogériában kapható.

Raktár: F. H. MEES

BUCURESTI, Cal. Grivitei 61

Törvények, rendeletek.

A zsákokban szállított gabona az elvámolásnál ömlesztett áruként kezelendő. Az államvasutak vezérigazgatósága hatályon kívül helyezve néhány előző rendelkezést, elrendelte valamennyi forgalmi hivatalnak és vámirodának, hogy a gabona, valamint a gabonaszármazások (liszt, korpa, stb.) szállításának vámkezelésénél, ha a szállítása zsákokban történik, import, illetőleg export esetén e termékeket úgy kell tekinteni, mint csomagolatlan árut, következőképpen a vámirodák a tarifális bizományi díjat úgy kalkulálják s úgy hajtsák be, mint csomagolatlan áru után.

Egyhítés a forgalmi adóátlag megállapításánál. A törvény rendelkezései szerint a forgalmi adót esetenkénti leróvás helyett megállapított átlagban, pausát összegben is lehetett fizetni. Erre az alap, vagyis az értékhatár eddig 200,000 lei évi forgalom kimutatása volt. Most a miniszterium ezt az értékhatárt 400,000 leire emelte fel. Egyebekben a régi rendelkezések maradnak érvényben.

Vegyes közlemények.

Báró P. Horvath Kálmán földbírókos, egyesületünk alapító választmányi tagja, az unitárius egyház éveken át volt főgondnoka hosszas és súlyos szenvedés után 86 éves korában Felsőzsupkon elhunyt. *Br. P. Horváth Kálmán* egyesületünk tenyészállatkiállításán mindig résztvevő tenyészállataival és a gazdasági életben az ő közismert szerény modorával mindenkor szívesen vállalta és teljesítette a reá háruló feladatokat. Halálával egyesületünk legrégebb alapító tagjainak egyike távozik az élők sorából. Emlékét kegyelettel őrizzük.

A kolozsvári mezőgazdasági kamarai szenátorválasztást megsemmisítették, amint értesülünk azon a címen, hogy a választások alkalmával a felüggesztett fogarasi kamara tagjai résztvettek a szavazásokon. Mint értesülünk, új választást fognak kiírni, amelynek időpontja még nincs megállapítva.

A kolozsvári mezőgazdasági kamara f. hó 17-re összehívott gyűlése a tagok kellő számban való megjelenésének hiányában határozatképtelen volt. Az egybegyűltek azonban egy szűkebbkörű értekezletet tartottak, amelyen az aktuális kérdések közül a mezőgazdasági vámpolitika terén szükséges teendők felől tárgyaltak. Felkérték továbbá Martinovits igazgatót, hogy járjon el Kolozsvár városi tanácsánál, miszerint a piaci árak maximálásakor a kamara véleménye is meghallgattassék, mert az ármegállapítások a gazdák nélkül egyoldaluan történnek.

Csehszlovák parlament padjait összeförték az agrárvámok ellenzői. A csehszlovák gazdák árultak el önmagukról a legtöbb öntudatott az utódállamok gazdái közül, ott u. i. a parlamentben az ellenzék romboló tiltakozásának dacára is a vámrendszert a mezőgazdasági érdekek szolgálatába tudták állítani. E vámrendszer a szomszédos államok, így Románia mezőgazdasági érdekeit is veszélyezteti, de védi a csehszlovák gazdákat. Mint értesülünk, a román kormány intervenálni is fog az új vámtörvény módosítása érdekében.

Permetezzünk szorgalmasan. Az állandó nedves meleg igen kedvez a peronospora terjedésének. Ezért ajánlatos lesz állandóan folytatni a permetezést. Most már legalább 1—1^{1/2}%-os oldattal végezzük a permetezést.

Hogyan kezeljük a jégverte szőlőt? Számos helyről vetünk panaszt a természetben okozott jégkárokról. Az esetben, ha a jég az összes zöld részeket leverte a karikáról, a tőkét jól vissza kell metszeni, hogy új vesz-

zőt növeljen, ezt pedig a vegetáció tartama alatt többször vissza kell metszeni, hogy a táplálékot a jövő évi karika számára koncentráljuk és ezzel őszire való beérését is biztosítsuk.

Az 1927 évi Gazdák Zsebnaptára az idei őszön az eddigiekénél nagyobb terjedelemben fog megjelenni. Kérjük gazdaköreinket és szövetkezeteinket, hogy megrendeléseiket már most feladni sziveskedjenek, hogy tájékozva legyünk a nyomtatandó példányszámok felől. Hirdetéseket is vesz már fel a kiadóhivatal.

Nemzetközi borhivatal. Párisban előkészületeket tesznek egy nemzetközi borhivatal létesítésére. A hivatal feladata lesz, hogy a bortermelő országok érdekeinek megvédésére felvegye a harcot a védővamos politika ellen, a mely a bor szabad forgalmának megakasztásával tönkre teszi magát a bor termelést. A mozgalomhoz eddig Magyarország, Olaszország, Spanyolország, Ausztria, Franciaország, Görögország, Luxemburg, Tunisz, Mexikó és Chile csatlakozott.

Bizottság alakult a mezőgazdasági gépek behozatalának elbírálására. A kereskedelem és iparügyi miniszterium az ipari bizottság kebelében egy albizottságot állít fel, amelynek feladata lesz a mezőgazdasági gépek behozatalánál a vámilletékek alkalmazását véleményezni. Az albizottságban a következő intézmények nyerne képviselőket: a mezőgazdasági kamarák szövetsége, a mezőgazdasági szindikátusok szövetsége, a szövetkezeti központ, az Ugri, fémiparosok szövetsége és a kereskedelmi kamarák szövetsége.

PIAC.

Országos vásárok.

1926 június hó 28-án: Buttyin, Kápolnásfalu, Kisjenő, Krassóvár, Nagybaród, Nagykároly, Szamosnagyoroszló, Tenke.

Június 29-én: Berkenyes, Csákova, Haraszkerék, Magyargyerőmonostor, Szatmárnémeti.

Június 30-án: Alsószopor, Bonchida, Csikszépviz, Érmihályfalva, Nagydísznód.

Július hó 1-én: Erdőszentgyörgy, Királyhalma, Németbogsán, Szilágycseh.

Július 2-án: Alsóárpás, Arad, Balászfalva, Homorodkarácsonyfalva, Kászonaltiz, Krassó, Lugos, Marosvécs, Radnót, Tasnád.

Július 3-án: Nagyhalomgy:

Július 4-én: Csermő, Homoród, Korond, Marosborsa, Székelykeresztur, Torna.

Európai gabonapiac. A római nemzetközi intézet jelentése szerint az egész Európában jók a terméskilátások. Oroszországban ez évben a tavalyinál nagyobb terület van bevetve és a vetések is jobbak. Az Amerikai Egyesült államokban is a termést jóval nagyobbra becsülik a tavalyinál. Ezek alapján Európában az idén nagyobb tengerentúli gabonaszállítványok megjelenésére számíthatunk s ha Oroszország is megjelenik ismét a világpiacon, akkor az árak alakulására döntő befolyással lesz az Európába behozott olcsó gabona. Miután azonban az aratási eredmények még bizonytalanok.

Állatárak.

Az erdélyi legutóbbi állatvásárok hangulata bizonytalan. Klímát változó, a kereslet inkább export-árak iránt van

A vásár helye.	Exportára kg.	Beállítani való kg.	Növendékmárha kg.	Fejős tehén drb.
Dés	20	20—22	16—17	8—10000
Naszód			16—17	
Bethlen	22—25		16—17	
Marosvhely	22—23		16—18	9—10000
Kolozsvár	25—26	23		

Kiviteli illetéket leszállítása folytán kereslet mutatkozik a hizlalni való sertések iránt.

Gabonaárak ab feladóállomás métermázsánként:

A belföldi gabonapiac általában változatosan eltekintve attól, hogy a Bánátban némi áremelkedés van.

Buza: Erdélyben 970, Bánátban 1010, Regátban 1070. Rozs: Erdélyben 660, Bánátban 600. Kukorica: Erdélyben 510, Bánátban 505, Regátban 500.

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

1. ár, ha a füzetet személyesen veszi meg;
2. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi és egyszerű postal küldés mellett, a füzet megérkezéséért felelősséget nem vállalunk.
3. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi ajánlott és felelős postal küldéssel.
4. ár, ha a füzetet utánvétellel küldjük meg.
Megrendelések azok értékével együtt az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Mureşan 10.) címére küldendők. Öt példányon felüli füzetmegrendelés esetén 25 százaléki engedmény.

1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról	5	6	12	16
2. Gáspár J.: A kaszálók és legelők ápolása	20	21	27	31
3. Virág Elek: Sertésenyésztés és hizlalása	20	21	27	31
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	5	6	12	16
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5	6	12	16
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	5	6	12	16
12. Ritter H. A házikert	30	31	37	41
17. Ásványi Lajos. A vörös lóhere természetéről	8	9	15	19
19. Herényi: A nyerstakarmányok eltevése	5	6	12	16
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről	5	6	12	16
21. Marx Ferenc. A kosárfűz termelése	5	6	12	16
22. Kovácsy B. Házi állatok takarmányozása	5	6	12	16
30. Nemes István: Az öntözés	5	6	12	16
36. Jakab L. Állataink egészségének gondozása	10	11	17	21
38. Cserháti S. A gyomok kártékonyága	5	6	12	16
43. Ikaifalvi. Szőlőművelésről	5	6	12	16
46. L'Hullier I. A káposzta-félék természetéről	5	6	12	16
47. Dr. Baintner F. A mezőgazd. szeszgyárak	5	6	12	16
52. Dr. Barna. A kenyéradó növények elneveléséről	10	11	17	21
54. Dr. Páter. Vadontermő gyógynövények gyűjtéséről	10	11	17	21
56. Dr. Cséser Lajos: Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban	10	11	17	21
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés	15	16	22	26
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés	15	16	22	26
59. Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása	5	6	12	16
60. Dr. Szentkirályi Á. Erdély juhai és juh-tenyésztése	40	41	47	51
61. Dr. Páter B. A gyógynövénytermesztés	10	11	17	21
Dr. Nagy E. A gazdákörök szervezéséről	10	11	17	16
Hágtatási jegyzék darabja	5	6	12	16
Hágtatási és borjezási jegyzék darabja	5	6	12	16
Törzskönyvelési lap tehének és bikák részére	5	6	12	16
Próbafejési napló darabja	5	6	12	11
Napszámjegyzék 100 oldalas	20	21	27	36
Napszámjegyzék 50 oldalas	15	16	22	26
Napszámjegyzék 16 oldalas	5	6	12	14
Szegődménylevél darabja	3	4	10	16
Gazdakör alapszabályminta drbja	5	6	12	11
Mezőgazd. kamarákról szóló törvény	10	11	17	21
Az állattenyésztésről szóló törvény	10	11	17	21
Dr. Szentkirályi Ákos „Erdély szarvasmarha-tenyésztésének dolga”	15	16	22	26

APRÓHIRDETESEK.

APRÓHIRDETESEK ÁRA: szavanként 3 lei. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítanak. Legkisebb apróhirdetés díja 30 lei.

Eladó egy nyáj prima czigája birka nagytestű, 130 drb. anya és kos, 70 drb. idel barány. Prohaska Hugó Delta, jud. Timiş.

Dísz- és konyhakertész keres Báró Eánffy Dániel lugadi gazdasága.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvérs.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirei (volt Mátyás király-ter) 7. sz.
Alapitókéje: 25.000,000 Tartalékok: cca 24.200,000
Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — Affiliált intézetek: Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen, Nagybanja. — Áruháttal a vasuti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámit, átutalásokat teljesít, mindentféle bankszerű üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely.